

De Grote
Verbinding

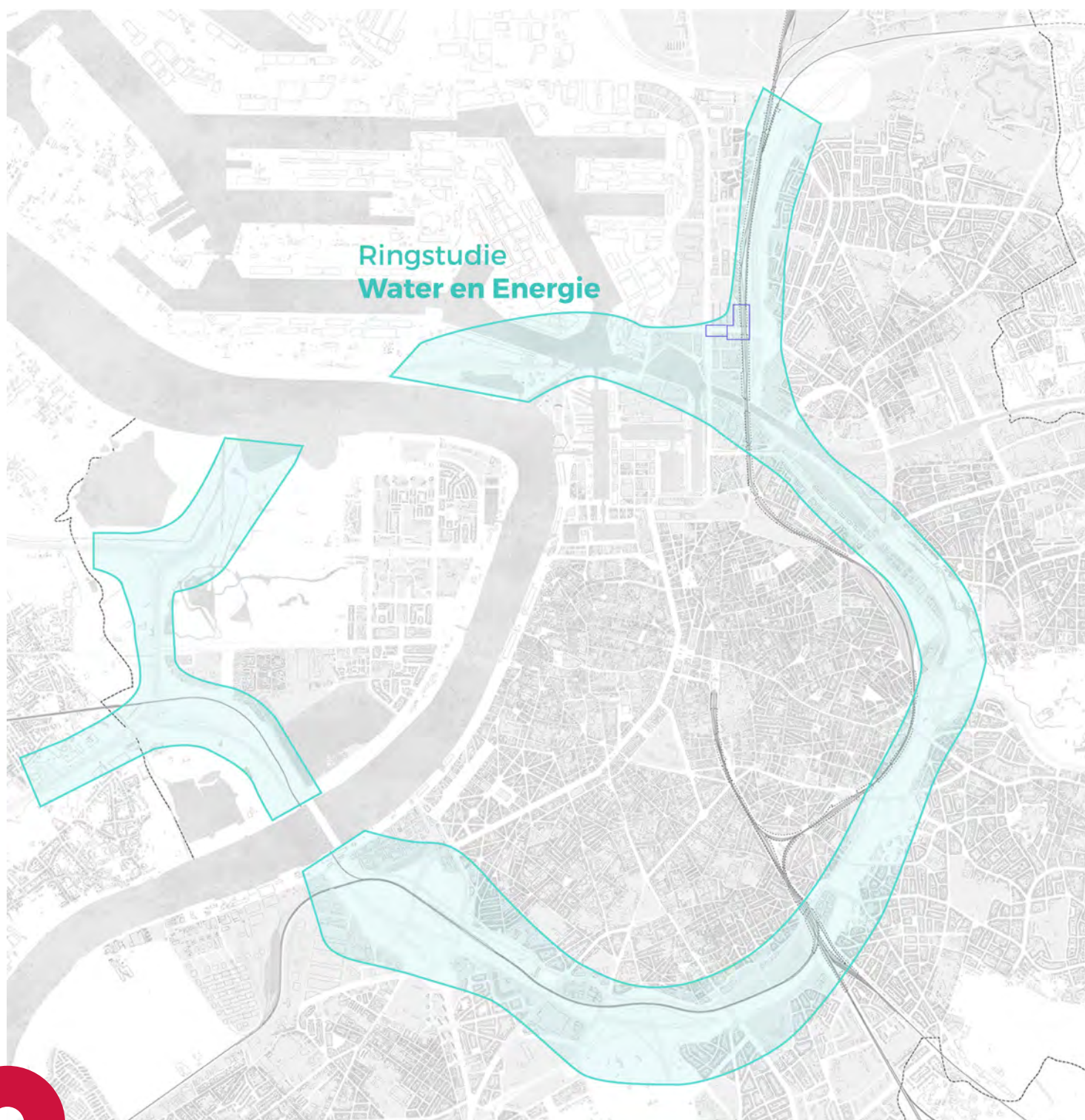
Wat onderzoeken we nog?

1

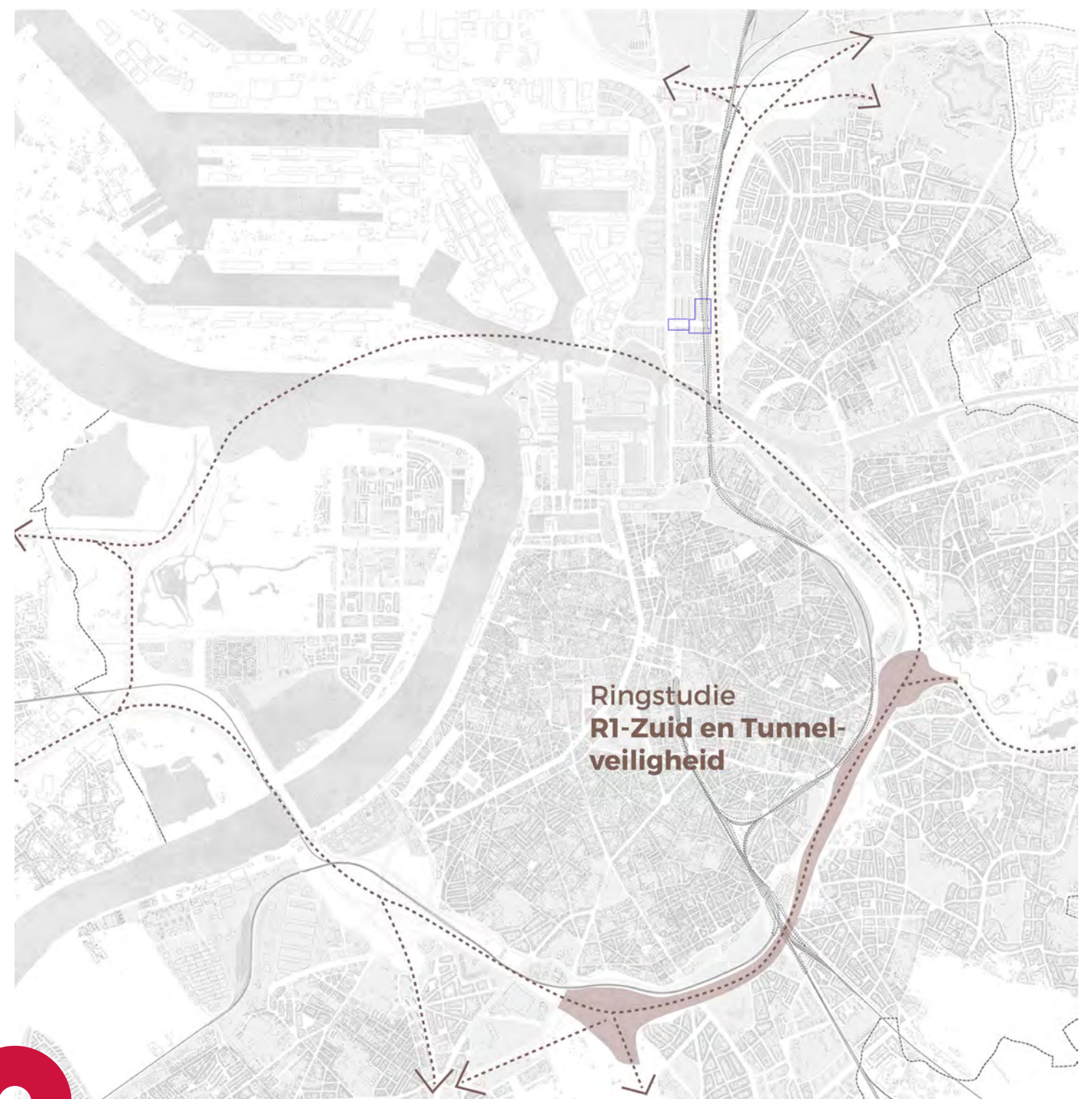
Heb je nog vragen over de studies? Spreek iemand van de organisatie aan.
Wil je de beelden van de fiches meer in detail bekijken? Bekijk ze in de ringmappen op de tafel.

Overzicht verdiepende studies

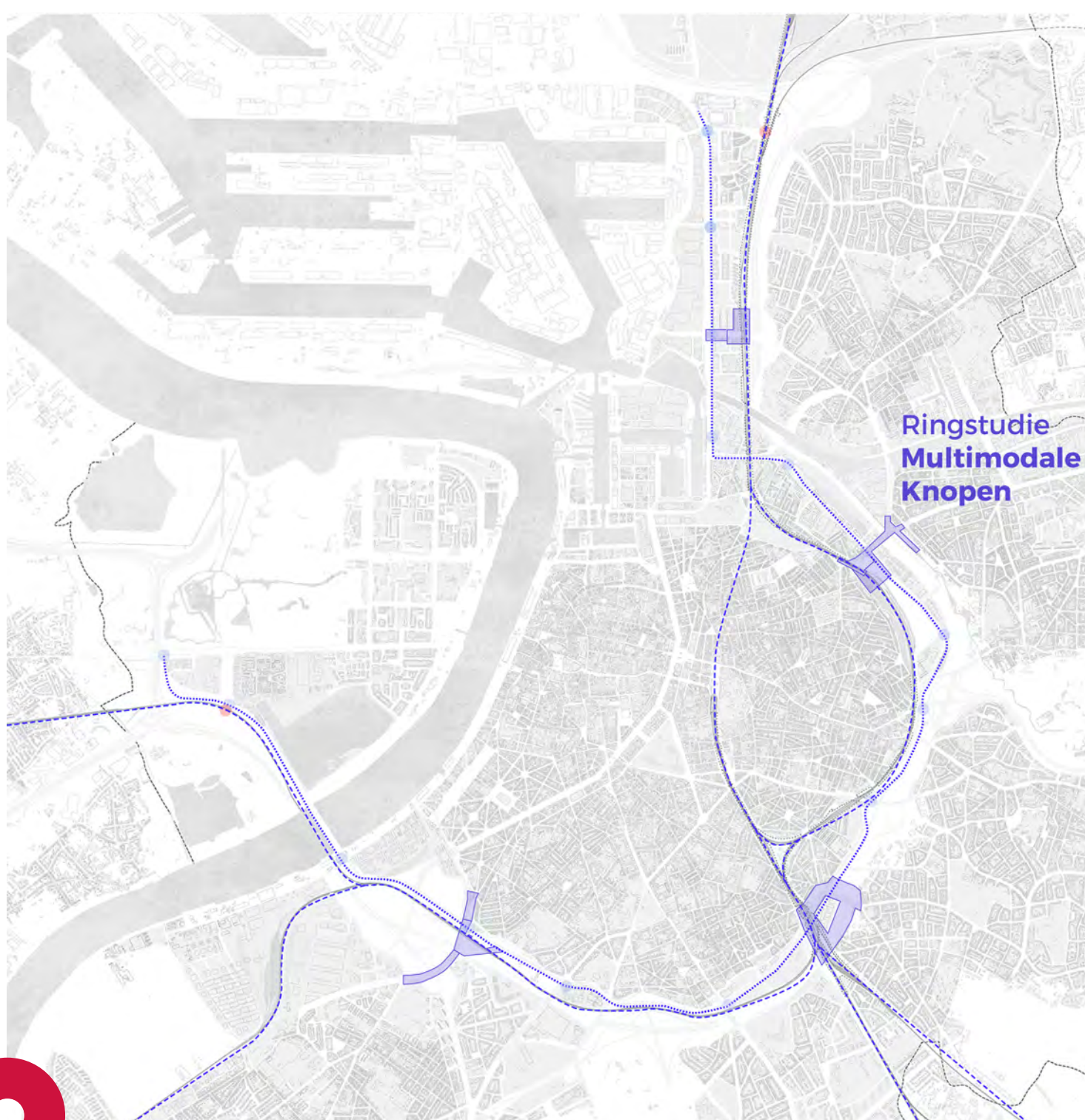
We werken niet alleen aan zeven Ringparken en een Scheldebrug, maar voeren ook verschillende verdiepende studies uit. Op deze fiches lees je er meer over.

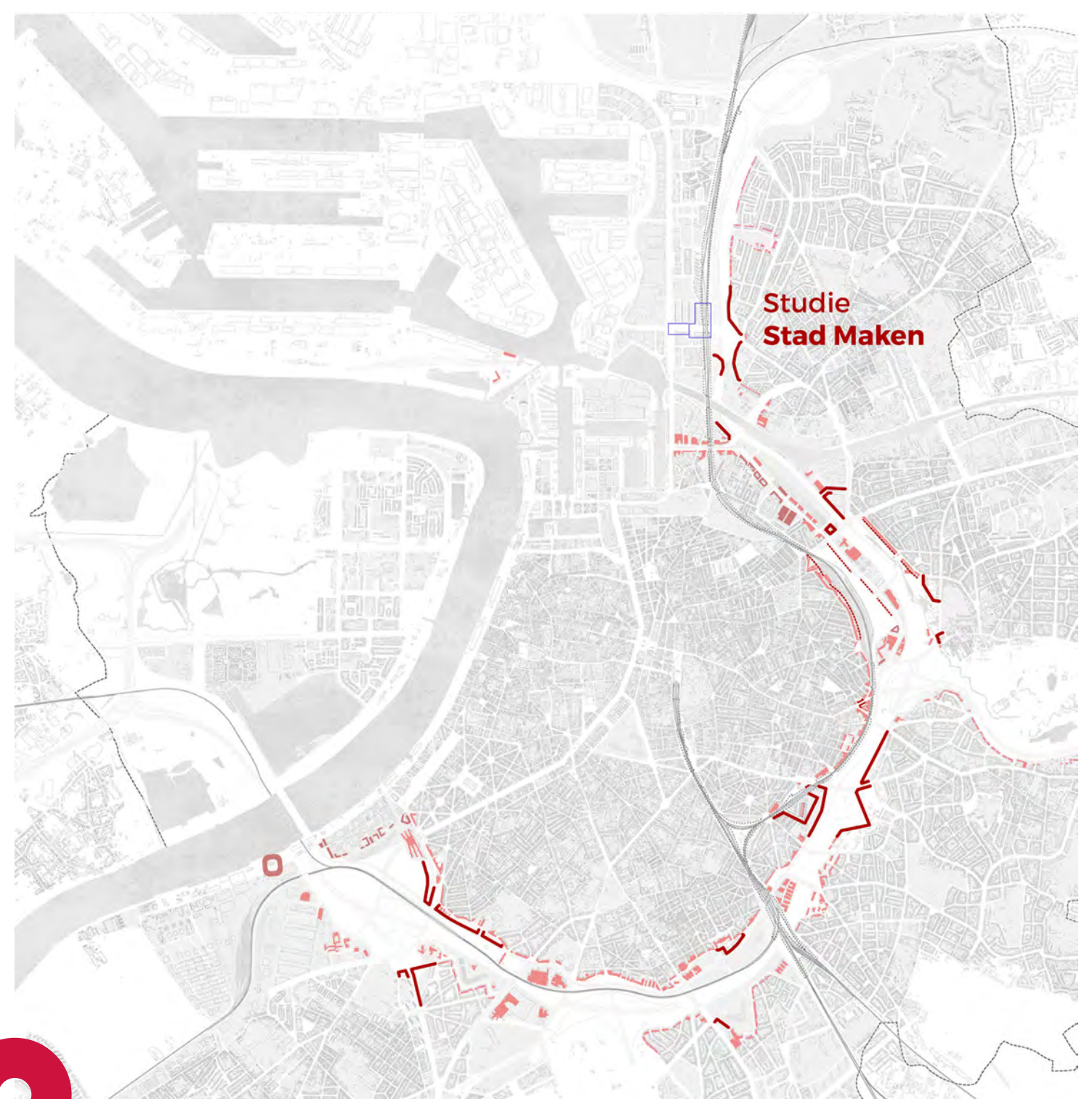
Lees verder op fiche 3.

Lees verder op fiche 5.

Lees verder op fiche 7.

Lees verder op fiche 9.

Water en energie

Waarom deze studie?

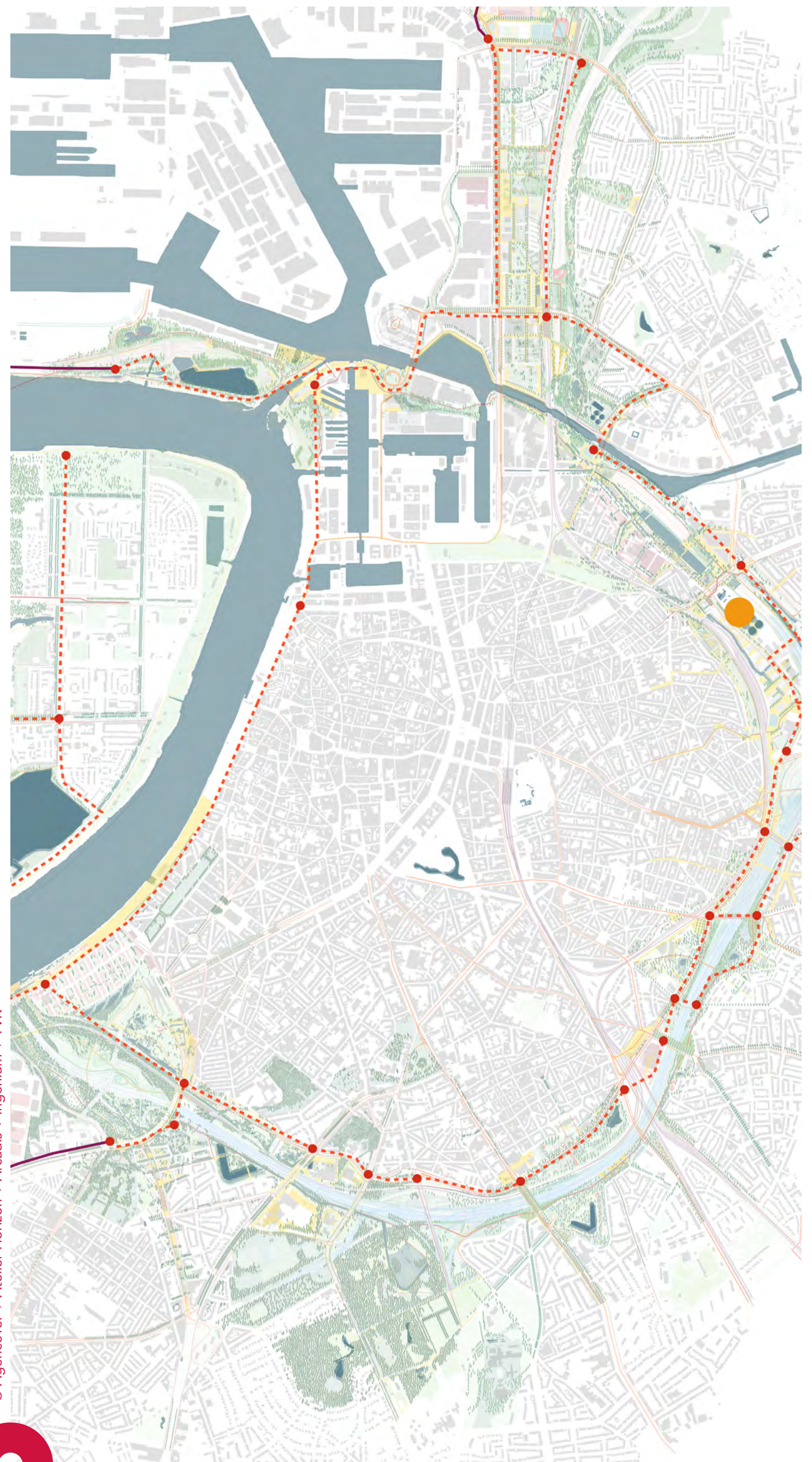
Door de positie van de Ring midden in de stad is de Ringzone uitermate geschikt om een centrale rol te vervullen in het water- en energiesysteem van Antwerpen. Heel wat omliggende wijken kunnen gekoppeld worden aan nieuwe, klimaatvriendelijke water- en energienetwerken. De studie Water en Energie heeft dan ook **twee doelstellingen**:

— deze studie moet een gedragen en technisch onderbouwd ruimtelijk concept opleveren voor water en energie in de Ringzone.

— de aspecten water en energie moeten mee opgenomen worden in de Ringprojecten.

Work in progress – systeemvisie afwatering Ringzone.

Work in progress – systeemvisie warmtenet.

De Ringprojecten kunnen er bijvoorbeeld mee voor zorgen dat **wateroverlast in de omliggende wijken wordt tegengegaan** en dat de **nodige energie en warmte voor de omliggende wijken en nieuwe tunnels op een duurzame manier georganiseerd wordt**.

Van wanneer tot wanneer loopt de studie?

- Zomer 2019 tot eind 2019: het overkoepelende concept voor water en energie wordt opgemaakt.
- Vanaf 2020: toepassen van concept in de verschillende Ringprojecten.

Wie voert de studie uit?

De studie wordt uitgevoerd door Agence Ter, Atelier Horizon, Arcadis en Ingenium. Agence Ter en Atelier Horizon zitten mee aan tafel voor de landschappelijke vraagstukken. De meer technische vragen rond water en energie worden uitgewerkt door Arcadis en Ingenium.

Wie is betrokken bij het onderzoek?

Zowel voor het thema water als voor het thema energie wordt met meerdere stakeholders samengewerkt. Voor water is dat met waterloopbeheerders zoals de provincie Antwerpen en de Vlaamse

Milieumaatschappij, maar ook met Aquafin en Water-link. Voor het onderdeel energie wordt er intensief overlegd met onder andere Fluvius.

Uiteraard worden ook Team Intendant, de burgerbewegingen, Lantis en de medewerkers van de stad Antwerpen, Agentschap Wegen en Verkeer en andere overheden betrokken.

Wat levert de studie concreet op?

- De studie beschrijft een algemeen concept voor water en energie, onder en langs de Ring.
- Ze geeft ontwerpers concrete mogelijkheden om vanuit de Ringzone mee te bouwen aan een klimaatrobuuste stad. Denk bijvoorbeeld aan de integratie van zonnepanelen of het hergebruik van regenwater voor bomen op de overkapping.
- Ze legt technische randvoorwaarden en richtlijnen op, zoals afmetingen van leidingen of waterbuffers, die gehanteerd zullen worden bij de verdere uitwerking van de Ringprojecten.

© Agence Ter + Atelier Horizon + Arcadis + Ingenium + TVK

Impressie van de fiches die het studieteam momenteel opmaakt om alle Ringprojecten te kunnen beoordelen op hun bijdrage op vlak van water of energie. Dit is een werkdocument dat nog niet finaal is, deze studie is nog volop lopende.

R1-Zuid en tunnelveiligheid

Waarom deze studie?

Om de zuidelijke Ring (van knoop Zuid tot en met de knoop met de E313) te kunnen overkappen, is een grondige herinrichting van de autosnelweg noodzakelijk: **de Ring moet hier veiliger én vlotter worden**. Er moet een goede balans gevonden worden tussen ruimtelijke kwaliteit (bestaand en nieuw groen, afstand tot woningen ...) en de robuustheid van het verkeerssysteem (bepaling van de breedte van de vernieuwde snelweg).

De studie vertrekt van het verkeerssysteem dat Ringland voorstelde en verder is uitgewerkt in de 'wedstrijdvariant' van ARUP. Doorgaand en stads-regionaal verkeer worden daarbij gescheiden vanaf het aansluitingscomplex E19 tot en met het aansluitingscomplex E313. In deze vervolgstudie wor-

den een aantal onopgeloste vragen onderzocht, en wordt het ontwerp verder uitgewerkt en bepaald.

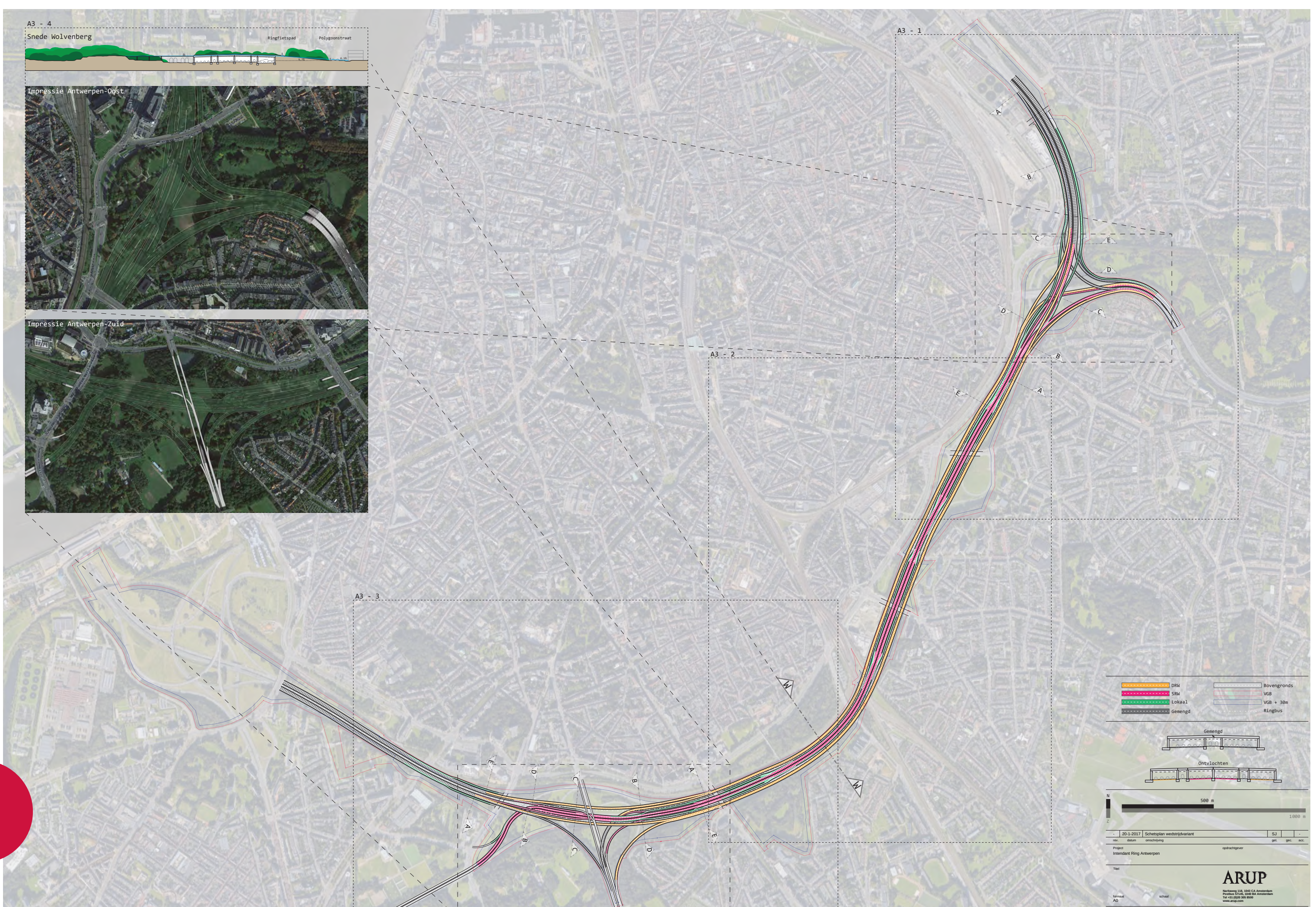
Daarnaast wordt ook de veiligheid van het volledige snelwegsysteem onderzocht: zowel voor de R1-Zuid als voor de overgangen naar het westelijk en noordelijk gedeelte, met daarin Knoop Zuid en de Oosterweelverbinding. Daar komt zowel tunnelveiligheid, verkeersveiligheid als verkeersmanagement bij kijken. Daarbij wordt rekening gehouden met een maximale overkapping in de toekomst.

Van wanneer tot wanneer loopt de studie?

Agentschap Wegen en Verkeer zal de studieopdracht publiceren in het voorjaar van 2020. Het onderzoek loopt wellicht van het najaar van 2020 tot midden 2022.

?

De Ring krijgt grote hoeveelheden verkeer te verwerken en er zijn veel op- en afritten. Door de nabijheid van de haven rijden er bovendien relatief veel vrachtwagens met gevaarlijke producten, ook al wordt het merendeel van dat verkeer op termijn omgeleid via de A102. Om de schade en het aantal slachtoffers bij een ongeval in de tunnel te beperken, wordt een maximale tunnallengte bepaald. Als brand zou ontstaan, kan er een gevaarlijke combinatie van rookgassen en hitte vrijkomen. Openingen tussen de tunneldelen moeten ervoor zorgen dat een grote wolk rook, gas of hitte snel kan ontsnappen. In deze studie wordt verder onderzocht hoe de openingen geminimaliseerd kunnen worden. De smallere tunnels van het gescheiden verkeerssysteem helpen niet alleen om het verkeer veiliger te maken, ze bieden ook extra kansen voor de overkapping.

Wie voert de studie uit?

Agentschap Wegen en Verkeer is de opdrachtgever. De studie wordt mee begeleid door Team Intendant en onder andere stad Antwerpen, het team verkeersmodellen van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken en afgevaardigden van de burgberbewegingen.

Wie is betrokken bij het onderzoek?

We boeken de beste resultaten als we mensen met verschillende achtergronden samen rond de tafel zetten: ontwerpers en wetenschappers, technische experts en burgers. In de 'werkbanken' komen al deze actoren samen om te overleggen, te tekenen en te rekenen.

Het team dat aangesteld wordt voor deze studie zal ook nauw moeten samenwerken met de ontwerpteams van de Ringparken, in het bijzonder met die van Ringpark Groene Vesten.

Wat levert de studie concreet op?

— Een aangepast snelwegontwerp voor de zuidelijke Ring met een verkeerssysteem waarbij doorgaand en stadsregionaal verkeer gescheiden worden. Daarbij wordt ook bepaald welke op- en afritten behouden blijven of toegevoegd worden voor elk van beide stromen. De studie bekijkt ook op welke manier de aansluiting met de E313 gebeurt, waar en hoeveel de Ring verbreed wordt en hoe dat alles gefaseerd kan worden.

— Idealiter lukt het om in de planning enkele onderdelen naar voor te schuiven: zo zou het rechte trekken van de op- en afrit aan de Plantin-Moretuslei/Luitenant Lippenslaan heel wat ruimte kunnen opleveren voor Ringpark Groene Vesten.

— De deelstudie over veiligheid moet er voor zorgen dat meteen duidelijk is welke delen van de gehele Ring (extra) overkapt kunnen worden in de toekomst – of waar er nog steeds openingen noodzakelijk blijven.

Momenteel is er enkel **budget** voorzien voor de studie van de R1-Zuid. De heraanleg zelf is op dit moment nog niet geraamd, noch opgenomen in de planning of begrotingsbudgetten.

Multimodale knopen

Waarom deze studie?

Voor een vlotte en duurzame mobiliteit, moeten **mobilitetsknooppunten langs de Singel en Ring beter uitgebouwd worden**. Het gaat onder andere om de omgeving van de stations Antwerpen-Zuid, -Berchem en Luchtbal en het knooppunt Schijnpoort.

— We onderzoeken hoe deze plekken kunnen worden ingericht als echte mobiliteitshubs met een **aantrekkelijk aanbod van openbaar vervoer en goede overstapmogelijkheden**.

— Aansluiting op een **performant fietsnetwerk met uitgebreide faciliteiten voor fietsers**.

— Inzet op **nieuwe vormen van duurzame mobiliteit** zoals autodelen.

— Aantrekkelijke en **goed ontworpen** publieke ruimten.

— Multimodale knooppunten die goed **in de buurt zijn ingebed**.

Van wanneer tot wanneer loopt de studie?

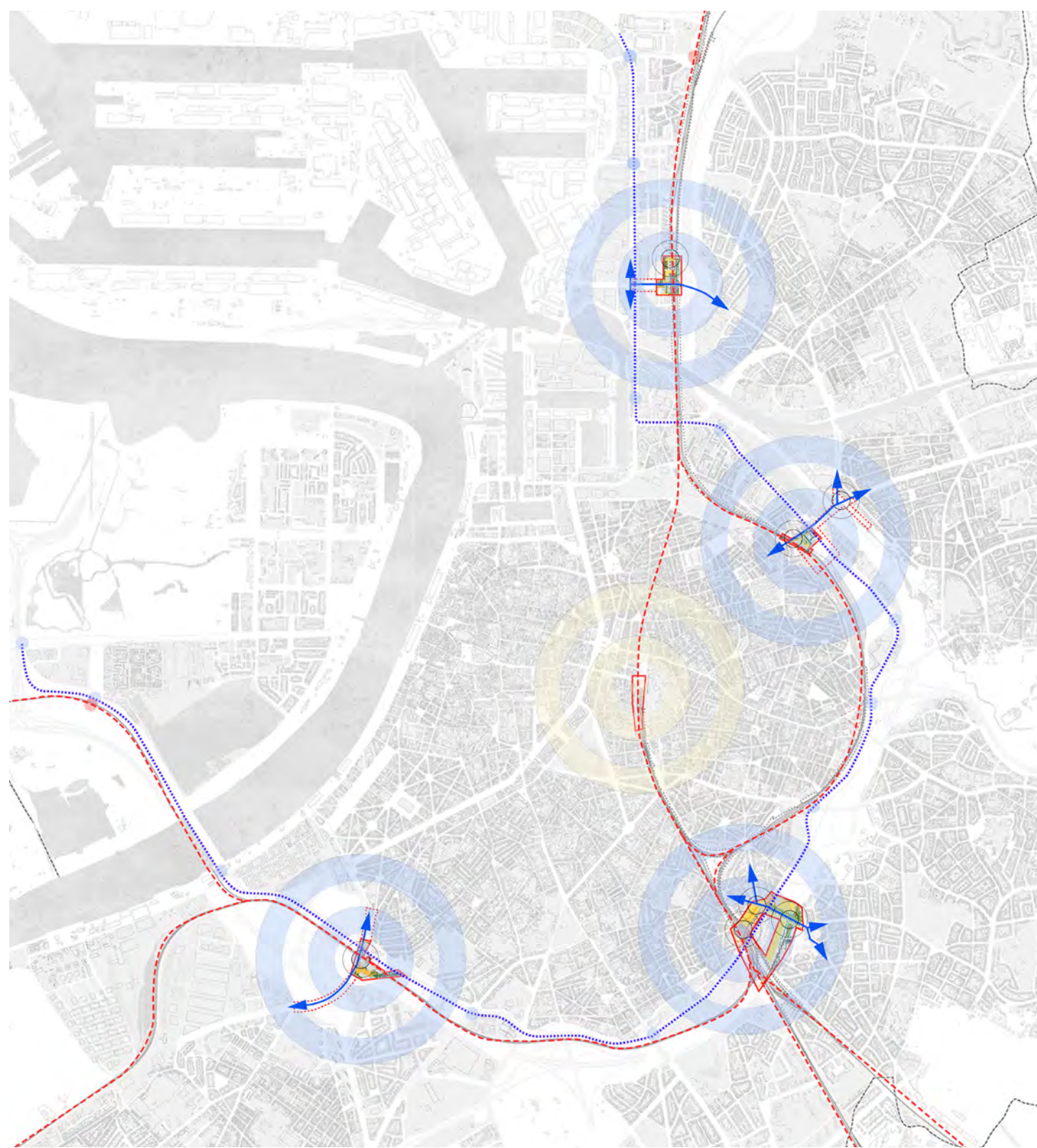
De studie loopt van midden 2020 tot midden 2021.

Wie is betrokken bij het onderzoek?

Vanzelfsprekende partners zijn de stad Antwerpen, Team Intendant, Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, NMBS en Infrabel, naast andere belangenorganisaties en de burgerbewegingen.

Wat levert de studie concreet op?

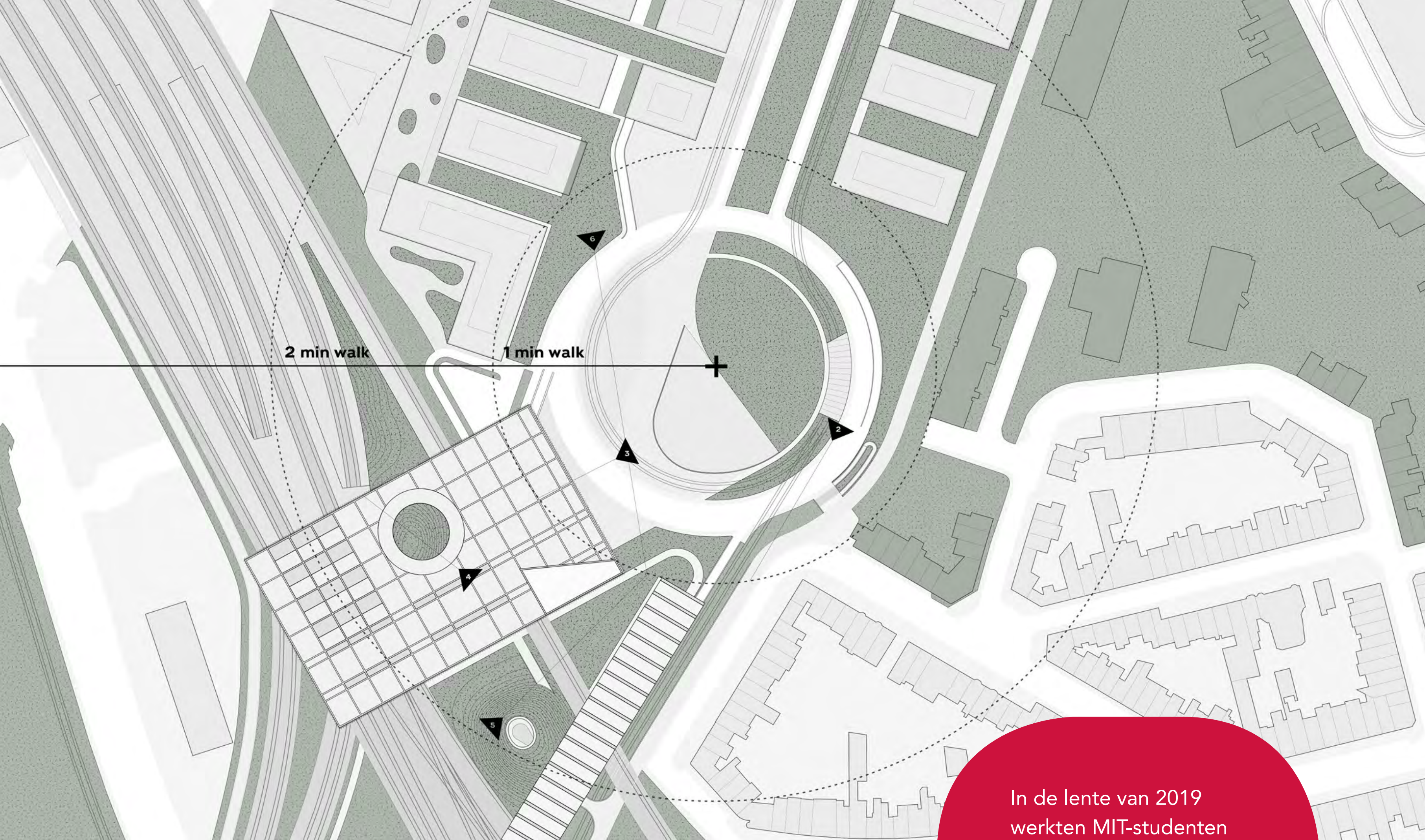
Doel van de studie is om tot een onderbouwd en door alle partners gedragen programma te komen voor de multimodale knooppunten Antwerpen-Zuid, Berchem, Schijnpoort en Luchtbal.

?

Wat is een mobiliteitsknooppunt?

Een mobiliteitsknooppunt is een locatie waar verschillende vervoersmodi, zoals openbaar vervoer, fiets en deelsystemen samenkomen. Het knooppunt laat de gebruikers toe om comfortabel en efficiënt in of over te stappen op verschillende transportmiddelen.

Beeld van studentenopdracht MIT: multimodale knoop aan station Berchem. © Trevor Hilker en Patrick Weber, in het kader van MIT Antwerp Plazas Studio onder leiding van prof. A. D'Hooghe, ter inspiratie, zonder statuut.

In de lente van 2019 werkten MIT-studenten onder leiding van prof. A. D'Hooghe, in de ontwerpstudio "Antwerp Plazas" aan een ontwerp voor de multimodale mobiliteitsknoten. Je ziet hier enkele beelden ter inspiratie.

?

Beeld van studentenopdracht MIT: multimodale knoop aan station luchtbal. © Arditha Auriyane en Ziyu Xu, in het kader van MIT Antwerp Plazas Studio onder leiding van prof. A. D'Hooghe, ter inspiratie, zonder statuut.

Stad maken

Waarom deze studie?

De ontwerpteam van 'Over de Ring' voorzagen in elk van de Ringprojecten een aantal **stadsontwikkelingsprojecten**. De **commissie ruimtelijke kwaliteit** heeft alle stadsprojecten bekeken en geoordeeld dat enkele verbeteringen en verder onderzoek nodig waren.

Onder leiding van de stadsbouwmeester wordt nu in grote lijnen bepaald welke ruimtelijke ontwikkelingen gewenst zijn rond de Ringparken. Deze moeten zorgen voor **levendige en veilige parken**. De studie onderzoekt ook waar en hoe het park kan worden doorgetrokken tot in de bestaande, omliggende wijken, met zogenaamde 'nerven'. Zo komt er ook meer ademruimte in de wijken zelf. De nerven wijzen tegelijkertijd op een veilige en aangename manier de weg naar de Ringparken. De voorgestelde kaart 'Stad maken' is dus zeker niet finaal, maar een levend, richtinggevend document waarbinnen in de loop van het ontwerptraject wijzigingen mogelijk zijn.

?

Wat is de commissie ruimtelijke kwaliteit?

Deze commissie werd in juni 2018 samengeroepen door de intendant om alle voorgestelde Ringprojecten van de zes ontwerpteam te beoordelen op hun ruimtelijke kwaliteit. Ze bestond uit de Vlaams Bouwmeester, de stadsbouwmeester, de Nederlandse Rijksbouwmeester en een extern expert Stedenbouw.

Deze bouwprojecten zorgen voor levendige randen met 'voorkanten' aan de nieuwe Ringparken. De ambitie is om de gewenste stadsontwikkeling parallel met de Ringparken verder uit te werken, zodat de sterke stadsranden samen met de publieke ruimte opgeleverd worden en er een levendige en veilige publieke ruimte ontstaat.

Door te bouwen in de Ringzone, op multimodaal bereikbare locaties en op brownfields (onderbenutte terreinen) in plaats van in de rand, dragen we bij aan de bouwshift en aan de ambitieuze modal shift in de regio. Die modal shift is een noodzakelijke voorwaarde voor een veilige overkapping van de Ring.

Ten slotte hopen we dat deze nieuwe ontwikkelingen via hun financiële return voor een heel klein stukje kunnen bijdragen aan een verdere uitrol van leefbaarheidsmaatregelen in een latere fase.

STAD MAKEN
Synthesekaart bouwen in de ringzone

Atelier Stadsbouwmeester | Stad Antwerpen

VIJF LEITFIGUREN

- te onderzoeken overkappingen in tweede fase
- Ringruimte
- Spoorpark
- Connecterende vallei
- Nerven

BOUWPRINCIPE

- bestaande randbebouwing
- nieuwe levendige stadrand
- projectgebied
- doorsteek
- stationsomgeving

Van wanneer tot wanneer loopt de studie?

De studie is eind 2018 gestart door de Antwerpse bouwmeester en zal de komende jaren blijven lopen.

Wie voert de studie uit?

Team Ontwerpend Onderzoek van Atelier stadsbouwmeester van de Stad Antwerpen.

Wie is betrokken bij het onderzoek?

Rechtstreeks betrokken zijn de stedelijke administraties: Atelier stadsbouwmeester, Stadsontwikkeling Stad Antwerpen en AG VESPA.

Als klankbord wordt een werkbank (zie Studie R1-Zuid) samengesteld met burgerbewegingen (Ringland, Ademloos en StRaten-generaal), Team Intendant, Vlaams Bouwmeester, Vlaamse administraties (Agentschap Wegen en Verkeer; Mobiliteit en Openbare Werken; Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed) en stedelijke administraties (Ruimte, Mobiliteit en AG VESPA).

Wat levert de studie concreet op?

De studie zal richtinggevend zijn voor de bebouwing in de Ringzone. Bedoeling is om de contouren te bepalen van de individuele stadsontwikkelingsprojecten en zo de oppervlakte vast te leggen van het bouwproject en de publieke ruimte die erbij hoort. In een latere fase worden die zaken verder verfijnd.

Tijdens de werfperiode van Oosterweel en de Ringparken worden de stadsontwikkelingsprojecten opgestart, zodat ook de randen van de parken klaar zijn op het moment van de opening van de Ringparken.

